

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobce: **vrc speed, s. r. o.**
sídlem Radkovská 252, Telč
zastoupeného advokátem Mgr. Jaromírem Noskem
sídlem Furchova 373, Telč

proti
žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 1882/57, Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 10. 2021, čj. KUJI 84553/2021

takto:

- I.** Žaloba se zamítá.
- II.** Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Magistrát města Jihlavy (dále též „magistrát“) rozhodnutím ze dne 24. 8. 2021 ve věci sp. zn. SZ-MMJ/OD/29735/2021/8 uložil žalobci pokutu 18 000 Kč za přestupek podle § 42b odst. 1 písm. u) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, spolu s povinností

uhradit náklady řízení 1 000 Kč (dále též „prvostupňové rozhodnutí“). Přestupek žalobce měl spočívat v tom, že jím provozovaná souprava motorového vozidla a přívěsu při nízkorychlostním vážení překročila největší technicky povolenou hmotnost podle vyhlášky Ministerstva dopravy č. 209/2018 Sb., o hmotnostech, rozměrech a spojitelnosti vozidel.

2. Odvolání žalobce proti citovanému rozhodnutí magistrátu zamítl žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví (dále též „odvolací rozhodnutí“ nebo „napadené rozhodnutí“). Proti němu brojí žalobce u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 2. 12. 2021.

II. Shrnutí žaloby

3. Žalobce navrhuje napadené rozhodnutí zrušit, neboť je nezákonné. Žalovaný evidentně vychází z absolutní odpovědnosti, kterou však zákon nezakotvuje. Žalovaný neposkytl žalobci možnost se liberovat z odpovědnosti za přestupek, jelikož se dostatečně nevypořádal s obranou žalobce, že učinil vše, aby přestupku předešel. Správní orgány nevyslechly ani jednoho z navržených svědků, nepřipustily písemné materiály a fakticky znemožnily žalobci, aby liberaci prokázal.
4. Proto ani zjištěný skutkový stav nebyl dostačující. Žalobce namítal, že je nutné zohlednit dopravně provozní řád, provádění kontrol, součinnost několika osob, spolupůsobení odesílatele a konkrétní možnosti řidiče ovlivnit nakládku. Žalobce uzavírá, že z výše uvedených důvodů je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, žalovaný porušil zásadu legality, materiální pravdy a zneužil správní uvážení.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný navrhuje podanou žalobu zamítnout. Nad rámec napadeného rozhodnutí uvádí, že porušení hmotnostních limitů spolehlivě prokázal, vina žalobce je jasná. Pokud jde o důkazy navržené žalobcem, neprováděl je žalovaný s odkazem na procesní ekonomii a s ohledem na to, že skutkový stav dostatečně prokazovaly důkazy již provedené. Navíc se většina navržených důkazů týkala liberace žalobce. Co se liberačních důvodů týče, podle žalovaného je možné upustit od potrestání jen ve výjimečných případech. Žalobcem učiněná opatření jsou chvályhodná, ovšem nelze je považovat za veškeré možné úsilí, ale spíše za nutné minimum.

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. Soud rozhodl ve věci samé bez jednání za podmínek § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť žádná ze stran jednání nepožadovala.
7. Žaloba **není důvodná**.

Skutková zjištění

8. Soud nejprve stručně nastíní skutkový stav, jak vyplynul z napadeného rozhodnutí a ze správního spisu (v němž soud ověřoval skutečnosti, které byly podle žalobce sporné), a to jen v rozsahu potřebném pro následné právní posouzení věci.
9. Žalovaný v řízení vycházel primárně z výsledku nízkorychlostního vážení s evidenčním číslem 0000013/2021 vypracovaného Policií České republiky, Krajské ředitelství kraje Vysočina, odboru služby dopravní policie, která nízkorychlostní vážení zajišťuje. Žalobce byl provozovatelem vozidla tovární značky Scania, reg. zn. 7P0 1709 a přívěsu reg. zn. 6P1 7697, které při nízkorychlostním vážení na silnici č. I/38 ve směru jízdy od Jihlavy na

Havlíčkův Brod překročilo hmotnost stanovenou vyhláškou Ministerstva dopravy č. 209/2018 Sb., o hmotnostech, rozměrech a spojitelnosti vozidel. Konkrétně pak největší technickou hmotnost vozidla se třemi nápravami překročil žalobce nejméně o 1 930 kg, největší technickou hmotnost vozidla s dvojnápravou na druhou nápravu o 104 kg a největší technickou hmotnost na první nápravu o 163 kg. Za to vše žalovaný uložil žalobci pokutu 18 000 Kč.

10. Součástí správního spisu je též potvrzení o ověření stanoveného měřidla s platností do 19. 4. 2022, podle kterého je použité měřidlo PW-10, výrobního čísla 01/12, řádně ověřeno a má požadované metrologické vlastnosti.
11. Ve vyjádření v rámci správního řízení žalobce navrhoval vyslechnout řidiče vozidla L. H., zástupce odesílatele převáženého zboží Lesy ČR, s. p., a odpovědného zástupce žalobce. Současně uvedl, že učinil vše pro to, aby hmotnost nepřekročil. Náklad řádně rozložil, objednateli i odesílateli řádně sdělil parametry nákladní soupravy, řidiče poučil (seznámil jej s platným dopravně provozním řádem) a kontroloval.

Právní posouzení

12. Nejprve se soud musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Jíjí příčinou může být buď nesrozumitelnost, nebo nedostatek důvodů. V obou případech však platí, že je potřeba s tímto institutem zacházet obezřetně a vyhradit jeho užití pouze těm případům, kdy vady odůvodnění reálně brání soudu v tom, aby napadené rozhodnutí přezkoumal (ve vztahu k soudním rozhodnutím srov. k nesrozumitelnosti rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, čj. 6 Ads 17/2013 - 25, bod [19], k nedostatku důvodů pak usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, čj. 2 As 196/2016 - 123, č. 3668/2018 Sb. NSS, body [29] - [30]). Zejména je nutno zdůraznit, že správní orgán, stejně jako soud, není povinen vyvracet jednotlivě každou dílčí námitku, pokud své rozhodnutí jako celek logicky a přesvědčivě odůvodní (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. února 2009 sp. zn. III. ÚS 989/08, N 26/52 SbNU 247). Žalobce své námitky stran nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí formuloval velmi obecně, soud proto ve stejné obecném duchu odpovídá, že napadené rozhodnutí shledal plně přezkoumatelným, neboť žalovaný v něm své důvody pro zamítnutí odvolání jasně formuloval.
13. Projednávaný případ je možné rozdělit na dvě základní roviny. První je spáchaný přestupek, druhou pak případné liberační důvody, které mohou žalobce zprostit odpovědnosti za spáchaný přestupek.
14. Žalobcova argumentace o samotném přestupku je velmi mělká. Žalovaný spolehlivě prokázal, že žalobcovo vozidlo překročilo nejvyšší povolenou hmotnost nákladního vozidla o 1 930 kg, na první nápravu o 163 kg a na druhou nápravu o 104 kg. Použitá váha má potřebnou certifikaci a nic nenaznačuje tomu, že přesnost měření mohla být něčím ovlivněna. Součástí spisu je též fotodokumentace z místa měření. Tím je dostatečně prokázán závěr, že žalobce spáchal přestupek podle § 42b odst. 1 písm. u) zákona o pozemních komunikacích. Žalobcova argumentace, že skutkový stav byl zjištěn nedostatečně, je proto zcela lichá. Skutkový stav případu, co se přestupkového jednání týká, je zcela jasný.
15. Pokud chtěl žalobce svou vinu zpochybnit právě navrženými svědky, tedy, že za přetížení může řidič vozidla nebo žalobcův dodavatel, nemohl být úspěšný. Žalobcova odpovědnost

za zmíněný přestupek není absolutní, ale je objektivní. Žalobcem provozované vozidlo bylo přetížené a je vcelku jedno, zda jeho přetížení způsobil řidič, žalobce nebo jeho dodavatel. Veřejnoprávní odpovědnost leží na žalobci, který za provozované vozidlo odpovídá a má zajistit, aby vyhovovalo hmotnostním limitům. To, že se provozovatel vozidla nemůže odpovědnosti zprostit poukazem na chybu svého zaměstnance (řidiče), potvrdil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 9. 2018, čj. 8 As 50/2017 - 33. Dodavatel zboží pak už vůbec nenese veřejnoprávní odpovědnost za to, že žalobcovo vozidlo bylo zatíženo nad rámec zákonných limitů. Pokud by snad požadoval po žalobcově zaměstnanci, aby naložil větší množství zboží, než je přípustné, měl by to zaměstnanec odmítnout.

16. Jak krajský soud konstatoval v rozsudku ze dne 4. 6. 2020, čj. 62 A 16/2019 - 93, zpochybnit správnost výsledků vysokorychlostního vážení za situace, kdy bylo váženo ověřeným měřidlem a je k dispozici vážní lístek a fotodokumentace, lze pouze prokázáním pochybení, která mají svůj základ v podmínkách na místě vážení či v provozu vozidla. A ačkoliv tento závěr vyslovil krajský soud u vysokorychlostního vážení, lze jej plně aplikovat i na vážení nízkorychlostní, které navíc probíhá u stojícího vozidla a měření tak nemůže ovlivnit pohyb nákladu za jízdy.
17. Druhým problémem je liberace, o jejíž prokázání se žalobce v průběhu správního řízení snažil. K liberaci zřejmě směřují i důkazní návrhy svědků.
18. Úvodem je nutno vysvětlit, k čemu liberace slouží. Podle § 21 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále též „přestupkový zákon“) se právnická osoba zproští odpovědnosti za přestupek, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila. Liberaci prokazuje přestupce, tudíž je mylná představa žalobce, že liberace je součástí „důkazního břemene“ žalovaného a že je to žalovaný, kdo odpovídá za prokázání liberačních důvodů. Komentář k přestupkovému zákonu (srov. BOHADLO, David, Jan BROŽ, Stanislav KADEČKA, Petr PRŮCHA, Filip RIGEL a Vít ŠTASTNÝ. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Komentář [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-1-2]. ASPI_ID KO250_2016CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X) uvádí, že „vynaložení veškerého úsilí musí prokázat právnická osoba. Po právnické osobě je tedy vyžadována procesní aktivita k prokázání existence liberačního důvodu, přičemž správní orgán posuzuje jeho důvodnost v intencích komentovaného ustanovení. Na právnické osobě tak spočívá faktické (materiální) důkazní břemeno ...“.
19. Při liberaci je nutno vážit dvě strany jedné mince. Liberační důvody mají představovat výjimku z principu objektivní odpovědnosti a jejich aplikaci proto odůvodní pouze vynaložení *veškerého* úsilí ze strany přestupce. Jde o taková opatření, která jsou nadstandardní, avšak technicky uskutečnitelná. Na straně druhé však nemůže jít ani o opatření zcela mimořádně obtížná, ať už s ohledem na činnost přestupce nebo na úsilí nutné k jejich realizaci (byť by byla teoreticky možná).
20. Výjimečnost institutu liberace potvrzuje též judikatura správních soudů. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 8. 2015, čj. 5 As 10/2015 - 27 uvádí, že odpovědnosti za přestupek se nelze zprostit odkazem na porušení povinnosti vlastními zaměstnanci, případně osobami, které právnická osoba při výkonu své činnosti používá. Tamtéž Nejvyšší správní soud dodává, že „účelem ustanovení obsahujícího liberační důvod je zabránění sankce ve zcela výjimečných případech, kdy by její uložení odporovalo jejímu smyslu“

(zdůraznění doplnil krajský soud). Shodný názor Nejvyšší správní soud zopakoval v navazující judikatuře (srov. rozsudky ze dne 17. 1. 2019, čj. 1 As 299/2018 - 31 nebo ze dne 24. 6. 2020, čj. 2 As 265/2019 - 30). Liberační důvody tedy mají zabránit neúměrné tvrdosti zákona. Není to odměna za jakoukoliv aktivitu, ale výsledek mimořádné snahy předejít přestupkovému jednání, která selhala navzdory veškerému vynaloženému úsilí.

21. V žalobcově případě však žádné takové mimořádné okolnosti nejsou dány. Žalobce z tvrzených opatření prokázal pouze to, že přijal dopravní řád a místní bezpečnostní předpis. Ten upravuje různé povinnosti řidiče, včetně povinnosti řidiče ujistit se, že vozidlo není přetíženo (písm. F odst. F.2). Jak ovšem správně uvedl žalovaný, existence obdobného souboru povinností je poměrně standardní záležitostí, která nesvědčí o nějaké výjimečnosti či mimořádnosti. Žalobce interně zakotvil povinnosti svých zaměstnanců, což je obvyklé. Navíc bez pravidelné kontroly a jiných mechanismů jde o nástroj, který přestupkovému jednání sám o sobě prakticky nemůže zabránit.
22. Kromě výše zmíněného dopravního řádu se chtěl žalobce liberovat pomocí svědeckých výpovědí. Není však jasné, jakým způsobem. Žalobce totiž vůbec konkrétně neuvedl, co měli navržené svědci potvrdit či vyvrátit. V prvním podání správnímu orgánu ze dne 16. 8. 2021 žalobce uvedl, že soupravu naložil do zákonného limitu a nerozumí tomu, jak mohla být přetížena. Proto navrhl vyslechnout řidiče, dodavatele a příslušníky PČR, kteří vážení prováděli. Tedy navrhoval svědky primárně ke zpochybnění samotného přestupku - vážení. Ve vztahu ke své liberaci uvedl, že dodavateli sdělil parametry přepravy, řidiče poučil o dopravně provozním řádu a kontroloval jej. Povinností účastníka řízení je vždy vymezit, k čemu má navržený svědek vypovídat a tady to žalobce vymezil obecně tak, že k okolnostem naložení nákladu a hmotnosti. Pak ale zcela správně žalovaný tyto důkazní návrhy neprováděl. Jak krajský soud konstatoval v již citovaném rozsudku čj. 62 A 16/2019 - 93, vyvrátit správnost výsledků vážení tímto způsobem nelze. I pokud by navržené svědci hypoteticky potvrdili, že vozidlo naložili do hmotnostního limitu, nemohlo by to zpochybnit verifikovaný odborný důkaz měření. Jinými slovy, žalobce navrhoval výslech svědků k okolnostem, které byly v řízení prokázány bez pochybností jinými důkazy.
23. Svou argumentaci žalobce nezměnil ani v odvolání proti rozhodnutí magistrátu. Až v řízení před soudem se žalobce snaží navržené svědky podřadit pod to, že nemohl prokázat svou liberaci. Žalobcova tvrzení však nejsou vůbec přesvědčivá. Jak krajský soud výše zdůraznil, spáchání přestupku bylo jednoznačně prokázáno a nevyvrátily by jej ani výpovědi svědků. Pokud proto žalobce chtěl provést důkazy *de facto* jen za účelem své liberace, měl nejprve předložit relevantní tvrzení. Tedy říci, jaká konkrétní opatření realizoval k zabránění přestupku a čím je prokazuje. Jak už soud uvedl, dopravní řád a informování dodavatele o požadovaném množství zboží nepředstavují dostatečná opatření. Návrh na výslech svědků žádné další podrobnosti neobsahuje, byť to má být žalobce, kdo tvrdí, že učinil všechny možné kroky, aby přestupku zabránil (a má popsat, jaké). Je mylná představa, že liberační důvody má aktivně vyhledávat správní orgán (ledaže plynou z již provedených důkazů k věci) a provádět dokazování jen proto, aby snad nějaké takové nespécifikované důvody našel.
24. Nad rámec uvedeného musí krajský soud dodat, že se nezabýval obecnými námitkami žalobce, který uvádí, že v řízení *došlo k celému řetězení vad, nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky, porušení*

zásady legality, materiální pravdy a zákazu zneužití správního uvážení. Krajský soud žádnou z vyjmenovaných vad v napadeném rozhodnutí neshledal.

25. Soud na závěr shrnuje, že napadené rozhodnutí jako správné potvrdil. Žalovaný jednoznačně prokázal vinu žalobce za spáchaný přestupek, který za popsané jednání nese objektivní odpovědnost. Přitom žalobce nenabídl žádné relevantní argumenty, kterými by provedené měření věrohodně zpochybnil. Ani podmínky liberace podle § 21 odst. 1 přestupkového zákona nebyly splněny, jelikož žalobce neupřesnil, v čem mělo spočívat mimořádné úsilí, které vynaložil, aby přestupku zabránil.

V. Náklady řízení

26. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu by jinak – jakožto úspěšnému účastníkovi řízení – právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu mu je však nelze přiznat, neboť nepřesahují rámec jeho běžné úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, čj. 7 Afs 11/2014 - 47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 19. 1. 2023

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu